

Postbus 5050
NL-3502 JB Utrecht
+31 30 87 820 87
www.AeQui.nl
info@AeQui.nl

Associate degree Accountancy
Bachelor Accountancy
LOI Hogeschool

Verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling
17 september 2024

Utrecht
Oktober 2024
www.AeQui.nl

Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

Colofon

Instelling en opleiding

LOI Hogeschool
Leiden

Opleidingen

Associate degree Accountancy
Bachelor Accountancy
Variant: Deeltijd
Croho-nummer: 80008 (Ad) en 34406 (B)

Visitatiepanel

Raoul van Aalst, voorzitter
Annet Venbrucx-Jansen, deskundige
Carine Coppens, deskundige
Sjoerd Looijen, student-lid
Rik Ligthart, secretaris

Het panel is vooraf voorgelegd aan de NVAO.
Het NVAO kader voor de beperkte opleidingsbeoordeling
2018 is gebruikt.

AeQui Nederland
Postbus 5050
3502 JB Utrecht
www.AeQui.nl

Samenvatting

Op 17 september 2024 zijn de associate degree- en bacheloropleiding Accountancy van LOI Hogeschool gevisiteerd. LOI Hogeschool biedt de opleidingen aan in deeltijd en op afstand. De studielast van de associate degree en bachelor bedraagt respectievelijk 120 en 240 studiepunten. Het totaaloordeel van het panel voor beide opleidingen is **positief**. Waar in dit rapport wordt gesproken over 'de opleiding', worden beide opleidingen bedoeld, tenzij specifiek anders vermeld.

Beoogde leerresultaten

Het panel vindt dat de opleiding een duidelijke en lovenswaardige visie heeft. Het breed toegankelijke karakter van de opleiding stelt de opleiding in staat een belangrijke maatschappelijke functie te vervullen. De opleiding bedient werkenden die de volgende stap in hun carrière willen zetten of starters die zich willen oriënteren op het vakgebied accountancy. De leeruitkomsten van de opleiding sluiten goed aan op het landelijk opleidingsprofiel en op (inter)nationale eisen en standaarden. De opleiding weet goed het onderscheid te maken tussen de ad en de bachelor. Het panel is tevreden over de samenwerking tussen de werkveldcommissie en de opleiding.

Het panel stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Programma

Het panel is tevreden over de logische opbouw van het programma en de inhoud die aansluit bij de leeruitkomsten. Het panel waardeert de praktijkintegratiemodules, vanwege de sterke koppeling tussen theorie en praktijk, en de manier waarop de opleiding werk maakt van onderwijsvernieuwing. Het panel vindt de flexibele onderwijsaanpak passend bij de visie van de opleiding, bij de studenten, en bij het werkveld. De online leeromgeving Campus Next is een verrijking voor de opleiding en past goed bij de flexibele onderwijsaanpak. Het panel is tevreden over het niveau van de docenten en de kwaliteit van de begeleiding. De opleiding stuurt adequaat op de deskundigheid van docenten.

Het panel stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Toetsing

De variatie in toetsvormen, het hanteren van het vier-ogen principe bij inzendopdrachten en afstuderen, het gebruik van oefentoetsen, en de manier waarop de examencommissie haar taken uitvoert, maken dat het panel het systeem van toetsing en borging classificeert als adequaat.

Het panel stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

Het panel vindt dat het afstuderen binnen de ad en de bachelor gedegen is vormgegeven. De eindwerken blinken niet uit, maar voldoen aan het niveau dat verwacht mag worden. Zowel studenten en alumni als het werkveld zien een duidelijke toegevoegde waarde in de opleiding. De opleiding bereidt studenten succesvol voor op de volgende stap in hun carrière.

Het panel stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Suggesties

Met het oog op de toekomst geeft het panel de volgende suggesties ter overweging:

- Kies als opleiding een duidelijkere profilering, rekening houdend met het werkveld dat wordt bediend, en draag deze profilering expliciet uit.

- Overweeg de invoering van meer mondelinge examens, al dan niet naast de bestaande toetsen.
- Kijk binnen de MBA- en VBA-modules breder dan enkel de voorbereiding op het specifieke externe examens.
- Intensiveer de begeleiding van studenten in het scherper kaderen van de onderzoeksvraag en probleemanalyse en het kritisch selecteren en analyseren van literatuur, en stuur hier expliciet op in de beoordeling.

De visitatie is uitgevoerd op basis van NVAO-kader 2018, volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. Het panel heeft zich daarbij expliciet georiënteerd aan het cluster waarin deze opleiding geplaatst is. Dit is met het voltallige panel gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in (een deel van) het panel.

Bij de vorige visitatie zijn aanbevelingen voor verdere ontwikkeling gemaakt. De opleiding heeft daarop actie ondernomen (zie bijlage 3). Het panel heeft deze opvolging integraal betrokken in haar overwegingen bij de huidige beoordeling.

Het panel heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; het panel heeft de benodigde informatie gekregen om tot een beoordeling te komen. Aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft het panel een **positief advies** inzake accreditatie van de associate degree-opleiding Accountancy en de bacheloropleiding Accountancy van LOI Hogeschool.

Namens het voltallige visitatiepanel,
Utrecht, oktober 2024

Raoul van Aalst
Voorzitter

Rik Ligthart
Secretaris

1. Beoogde leerresultaten

Bevindingen

Doel & visie van de opleiding

De opleiding Accountancy leidt studenten op tot professionals die financiële analyses uitvoeren, verslaglegging controleren en het management adviseren (ZER, p.15). Afgestudeerde Ad'ers zijn vooral te vinden in operationele of middenkaderfuncties. Afgestudeerde bachelors richten zich op leidinggevende functies die een hogere mate van complexiteit en verantwoordelijkheid met zich meedragen. De visie van de opleiding kenmerkt zich door maximale flexibiliteit voor de student. Studenten studeren in hun eigen tempo en kunnen kiezen wanneer en in welke volgorde zij deelnemen aan leeractiviteiten. Het is mogelijk om bepaalde stappen binnen modules over te slaan en direct naar de toets te gaan. Daarnaast kunnen studenten eerder verworven competenties inbrengen, bijvoorbeeld met gerealiseerde beroepsproducten, en daarmee vrijstellingen aanvragen.

De opleiding kent geen selectie omdat zij breed toegankelijk wil zijn. De opleiding biedt ook plaats aan studenten die bij andere opleiders niet of minder makkelijk kunnen instromen, die een andere inhoudelijke achtergrond hebben, of die op grote afstand wonen. Studenten kunnen iedere dag starten.

De opleiding benadrukt in haar visie het belang van samenhang tussen theorie en praktijk, wat onder andere tot uiting komt in de zogeheten praktijkintegratiemodules aan het einde van ieder cluster.

Het panel merkt uit de gesprekken en de ZER op dat de opleiding zich vooral richt op het Nederlandse MKB, waarbij in de bachelor studenten

worden voorbereid op de functie van Accountant-Administratieconsulent. Tegelijkertijd ziet het panel dat de opleiding deze focus in beperkte mate expliciet omarmt en breed uitdraagt.

Beroeps- & opleidingsprofiel

De opleidingen hanteren een eigen beroeps- en opleidingsprofiel (BOP) waarin de leeruitkomsten van de opleiding zijn vastgelegd (ZER, p.17). Het BOP is gebaseerd op beroepsprofielen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants en op de eindtermen van de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA). De CEA zorgt ervoor dat internationale wetgeving wordt opgenomen in de eindtermen, zodat de opleiding voldoet aan de internationale beroepseisen. Het te realiseren niveau van studenten is afgestemd op de Dublin descriptor en het Nederlandse Kwalificatieraamwerk en betreft niveau 5 voor Ad-studenten en niveau 6 voor hbo-studenten (ZER, p.18). In enkele modules behalen Ad-studenten ook niveau 6.

Werkveld

De opleiding overlegt jaarlijks met de werkveldcommissie (WVC) Economie met daarin vertegenwoordigd leden uit het relevante beroepenveld (ZER, p.17). Werkveldleden worden aangesteld voor een periode van vier jaar en kunnen zich daarna opnieuw verkiesbaar stellen. De WVC bedient meerdere opleidingen en geeft advies over ontwikkelingen in het vakgebied die van invloed zijn op het ontwerp van de opleiding, zoals Artificial Intelligence, privacy, en ethiek. In de komende periode gaat de WVC ook kijken naar de inhoud en aard van de eindwerken.

De WVC geeft aan dat er veel vraag is vanuit het werkveld naar studenten van de opleiding en dat de opleiding duidelijk in een behoefte voorziet. De WVC is positief over de samenwerking met de opleiding. De WVC stelt dat de opleiding transparant is en de inhoudelijke opmerkingen vanuit de WVC vertaalt naar het curriculum.

Mede door deze samenwerking is de opleiding zich bewust van actuele ontwikkelingen. Het panel constateert dat de feitelijke zichtbaarheid van die ontwikkelingen in het curriculum nog beperkt is.

Uit het gesprek met de studenten en alumni concludeert het panel ook dat de samenwerking tussen de opleiding en de WVC goed is. Alumni en studenten geven aan dat het geboden onderwijs goed aansluit op hun actuele werkpraktijk.

Naast de verbinding met het werkveld is LOI Hogeschool onderdeel van de Vereniging van Aangewezen Accountancy-scholen, een samenwerkingsverband tussen een aantal particuliere opleidingsinstituten (ZER, p.3).

Overwegingen

Het panel vindt dat de opleiding een duidelijke en lovenswaardige visie heeft. Het breed toegankelijke karakter van de opleiding stelt de

opleiding in staat een belangrijke maatschappelijke functie te vervullen. De opleiding bedient werkenden die de volgende stap in hun carrière willen zetten en starters die zich willen oriënteren op het vakgebied accountancy. Ter overweging geeft het panel de opleiding mee een duidelijkere profilering te kiezen en uit te dragen, rekening houdend met het werkveld dat de opleiding bedient. Het panel is van mening dat de opleiding daarmee dichterbij kan bewegen naar wat het in de praktijk al doet en meer studenten kan overtuigen voor de opleiding te kiezen.

Het panel constateert dat de leeruitkomsten van de opleiding goed aansluiten bij het landelijk opleidingsprofiel en op (inter)nationale eisen en standaarden. De opleiding weet goed het onderscheid te maken tussen de ad en de bachelor.

Het panel kijkt tevreden naar de samenwerking tussen de WVC en de opleiding, waarmee de opleiding onder andere nastreeft actuele ontwikkelingen een plaats te geven binnen het curriculum. Er ligt een mooie uitdaging voor de opleiding om die ontwikkelingen sneller en explicieter naar het curriculum te vertalen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

2. Onderwijsleeromgeving

Bevindingen

Programma

De programmaleeruitkomsten, afkomstig uit het beroeps- en opleidingsprofiel, zijn vertaald naar het curriculum. Studenten werken naar de leeruitkomsten toe in vijf leerlijnen (ZER, p. 21): de vakkennisleerlijn, de hbo-vaardigheidsleerlijn, de onderzoeksleerlijn, de beroepsgerichte leerlijn, en de studieloopbaanleerlijn. De leerlijnen lopen door het curriculum heen. De vormgeving van het programma kent een samenhang binnen en tussen studiejaar, waarbij de complexiteit voor de student steeds een beetje toeneemt (ZER, p.28).

De bachelor bestaat uit 240 EC en de associate degree beslaat 120 EC. De opleidingen zijn opgedeeld in clusters van 30 EC en ieder cluster is opgedeeld in modules van 5 of 10 EC. Van beide opleidingen is het eerste jaar gelijk. Het verschil in jaar 2 zit voornamelijk in de praktijkintegratiemodules die aansluiten bij de specifieke eindkwalificaties van de ad of de bachelor (ZER, p.21). De praktijkintegratiemodules vormen het slotstuk van ieder cluster, waarin de student theorie koppelt aan de eigen werkomgeving.

De opleiding voert regelmatig onderwijsvernieuwingen door en gebruikt daar onder andere studentenpanels voor, waarin studenten bevestigd worden over de opleiding en wat er in hun ogen kan. Enkele voorbeelden van onderwijsvernieuwing zijn een vernieuwde onderzoeksmodule, het gebruik van rubrics bij de toetsing, en het beschikbaar stellen van extra literatuur.

Flexibel onderwijs

De opleiding vindt flexibiliteit voor de student een groot goed (ZER, p.3). Die flexibiliteit uit zich op meerdere manieren. De opleiding is breed toegankelijk zonder selectie aan de poort, ook bijvoorbeeld voor studenten zonder specifieke voorkennis van het vakgebied die zich willen oriënteren of dit een passend werkveld is. Beide opleidingen kennen een gevarieerde instroom qua leeftijd, instapniveau, en werkervaring, waarbij iets meer mannen dan vrouwen zich aanmelden voor de opleiding: 54% om 46% (ZER, p.7). Eenmaal aan de opleiding begonnen kunnen studenten studeren in hun eigen tempo, en veelal plaats- en tijdonafhankelijk. De opleiding biedt de modules aan in een aanbevolen volgorde, maar studenten kunnen hierin eigen keuzes maken. Ook de toetsing is deels flexibel. Zo biedt de LOI schriftelijke flex-examens aan waaraan een student iedere werkdag kan deelnemen op meer dan twintig locaties verspreid over Nederland.

Het gesprek met de studenten maakt duidelijk dat zij vooral voor de opleiding kiezen vanwege het flexibele karakter. Gedurende de studie is het diezelfde flexibiliteit die mede zorgt voor een hoge studenttevredenheid. Uit het gesprek met de werkveldcommissie blijkt dat ook zij tevreden zijn over de flexibele aanpak. Doordat studenten ook enkele modules kunnen volgen (niet noodzakelijkerwijs alle modules resulterend in een diploma), kunnen zij in het werkveld snel extra toegevoegde waarde leveren.

Leeromgeving

De online leeromgeving Campus Next ondersteunt studenten bij het behalen van de beoogde leerresultaten. Campus Next biedt studenten uitgebreide studie-informatie, inzicht in het leerpad en in de voortgang. Ook voorziet de leeromgeving in actuele voorgeschreven en aanvullende literatuur (ZER, p.9/29). De opleiding streeft ernaar de leeromgeving in de toekomst verder uit te breiden met onder andere meer weblectures. Het panel constateert op basis van de gesprekken dat de online leeromgeving een uitstekende ondersteuning biedt voor de studenten.

Docenten & begeleiding

Van de docenten beschikt 71% over een wo-master en 29% over een hbo-bachelor (ZER, p6). Docenten beantwoorden vragen van studenten, geven feedback, en beoordelen ingezonden opdrachten. Het merendeel van de docenten is werkzaam in de beroepspraktijk als financieel professional. Dit geldt ook voor de ontwikkelaars en beoordelaars van het lesmateriaal.

Elke student is gedurende de opleiding gekoppeld aan een coach (ZER, p.8). De coach ondersteunt bij procesgerelateerde zaken en is eerste aanspreekpunt bij (studie)problemen. De coach is vaak ook inhoudelijk deskundig. De begeleiding van studenten vindt hoofdzakelijk online plaats. Daarnaast kent het programma enkele praktijkdagen waarbij studenten fysiek samenkomen.

Docenten geven aan dat ze voldoende tijd en ruimte hebben om studenten te ondersteunen. Ze houden hun kennis up-to-date via kalibratiesessies, trainingen, en overleg met 'de driehoek' (opleidingsmanager, servicemanager, en projectmanager onderwijsontwikkeling). Het gesprek met de studenten en alumni bevestigt dit beeld: docenten hebben stevige vakinhoudelijke

expertise en reageren snel op huiswerk en vragen. Coaches zijn goed bereikbaar en reageren ook snel. Het panel concludeert dan ook dat de studenten tevreden zijn met de kwaliteit van docenten en coaches.

Indien de opleiding signalen opvangt dat een docent minder goed functioneert gaat de opleiding met de betreffende docent in gesprek. De opleiding vervangt een docent wanneer deze langere tijd onvoldoende presteert.

Overwegingen

Het panel is tevreden over de logische opbouw van het programma en de inhoud die aansluit bij de leeruitkomsten. Het panel waardeert de praktijkintegratiemodules vanwege de sterke koppeling tussen theorie en praktijk, en de manier waarop de opleiding werk maakt van onderwijsvernieuwing.

Het panel vindt de flexibele onderwijsaanpak passend bij de visie van de opleiding. Het panel is tevreden dat de aanpak aanslaat bij zowel studenten als het werkveld. De online leeromgeving Campus Next is een verrijking voor de opleiding en past goed bij de flexibele onderwijsaanpak. Het streven van de opleiding om de leeromgeving verder aan te vullen met meer kennisclips en weblectures, juicht het panel toe.

Het panel is tevreden over het niveau van de docenten en de kwaliteit van de begeleiding. Het panel vindt dat de opleiding adequaat stuurt op de deskundigheid van docenten en daarmee de kwaliteit van de opleiding bevordert.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

3. Toetsing

Bevindingen

Toetsprogramma

Het opleidingsmanagement bepaalt in samenwerking met de programmaleider en moduleontwikkelaars het toetsprogramma (ZER, p.31). De toetsen zijn gekoppeld aan de programma-leeruitkomsten. De opleiding biedt verschillende toetsvormen aan, waaronder theorie-examens, mondelinge examens en praktijkopdrachten.

Bij inzendopdrachten en het afstuderen hanteert de opleiding het vier-ogen principe om de betrouwbaarheid van de beoordeling te verhogen (ZER, p.10). De opleiding organiseert regelmatig kalibratiesessies met docenten die studenten begeleiden tijdens het afstuderen. De opleiding maakt daarnaast gebruik van door de LOI opgestelde criteria om de validiteit en betrouwbaarheid van toetsen te waarborgen (ZER, p.31).

De opleiding heeft in het programma ook een aantal externe examens (MBA/VBA-Associatie) ingebed (ZER, p.32). Zo heeft een student de mogelijkheid om al tijdens de studie vakdiploma's te behalen.

Alle modules zijn voorzien van oefentoetsen. De student levert uitgewerkte opdrachten in via de online leeromgeving, waarna de docent de opdracht voorziet van feedback en een cijfer (ZER, p.29). Andere beoordelaars zijn examencorrectoren, coaches, afstudeerbegeleiders en afstudeerdocenten (ZER, p.28).

Uit de ZER en het gesprek met de studenten concludeert het panel dat studenten weten wat

er van ze wordt verwacht qua toetsing en dat de toetsing ondersteunend is aan het leerproces van de student. Studenten ervaren de proefexamens als erg nuttig.

Examencommissie

Toetsing, diplomering, en borging van het eindniveau valt onder verantwoordelijkheid van de domein examencommissie Law, Commerce & Economics (ZER, p.32). Daarboven staat de Centrale Examencommissie die verantwoordelijk is voor de kwaliteit en het proces van examinering. De examencommissie stelt een borgingsagenda op en onderzoekt steekproefsgewijs het niveau van de toetsen en eindwerken. De examencommissie hanteert hierbij prestatie-indicatoren. De bevindingen worden gedeeld met het opleidingsmanagement, die vervolgens actie onderneemt en dat weer terugkoppelt naar de examencommissie. De examencommissie controleert regelmatig het cv van docenten om te zien of zij nog over de relevante kennis en vaardigheden (bijvoorbeeld BKE) beschikken.

De examencommissie geeft aan dat zij in control zijn en de vrijheid ervaren om aan te geven bij de opleiding wat ze willen screenen. De examencommissie is dan ook tevreden over de samenwerking met de opleiding.

Een van de aandachtspunten die de examencommissie heeft gedeeld met de opleiding is het beperkt invullen van beoordelingsformulieren bij de praktijkintegratiemodules en eindwerken. De opleiding organiseert momenteel kalibratiesessies om het invullen te verbeteren. Een recent doorgevoerde verbetering betreft

een aanpassing van het beoordelingsmodel bij het afstuderen, waarbij gekozen is voor een meer holistische benadering.

Uit de ZER en het gesprek met de examencommissie oordeelt het panel dat de commissie haar taken deugdelijk en met betrokkenheid uitvoert en hiermee een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van de opleiding als geheel.

Overwegingen

De variatie in toetsvormen, het hanteren van het vier-ogen principe bij inzendopdrachten en afstuderen, het gebruik van oefentoetsen, en de manier waarop de examencommissie haar taken uitvoert, maken dat het panel het systeem van toetsing en borging classificeert als adequaat.

Ter overweging geeft het panel de opleiding mee om meer mondelinge toetsvormen in te

voeren, al dan niet naast de bestaande toetsen. Aan de ene kant vergroot de student hiermee zijn reflecterende vaardigheden en aan de andere kant verkleint de opleiding het risico van AI-gegenereerde opdrachten.

Het panel begrijpt de keuze van de opleiding om externe examens in te bedden in het programma. Het panel merkt daarbij op dat het niveau van de externe examens in de loop der jaren lager is komen te liggen, waardoor de externe werking zijn kracht deels kan verliezen. Ter overweging geeft het panel de opleiding daarom mee binnen de betreffende modules breder te kijken dan enkel naar het specifieke externe examen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

4. Gerealiseerde leerresultaten

Bevindingen

Afstuderen

Het afstuderen in de Ad gaat door middel van een beroepsproduct (ZER, p.30). Aan de hand van een praktijkvraagstuk levert de student een product op (of dienst) tijdens het uitoefenen van het beroep. Het afstuderen in de bachelor richt zich ook op een praktijkvraagstuk. Hier ligt de nadruk meer op het doen van onderzoek en het schrijven van een scriptie. De opleiding stelt dat de afstudeerwerken worden uitgevoerd in de context van de opleiding en de eigen beroepspraktijk, en dat de onderwerpen van de eindwerken passen binnen het profiel van de opleiding (ZER, p.33). Het panel gaat hierin mee, met de kanttekening dat enkele eindwerken zich meer begeven op het vlak van procesmanagement dan van accountancy.

Er is voor studenten en beoordelaars een afstudeerhandleiding waarin verplichte onderdelen en beoordelingscriteria zijn opgenomen (ZER, p.33). Nadat het eindwerk als voldoende is beoordeeld, vindt er een mondelinge afstudeerzitting plaats met de afstudeerbegeleider en een tweede beoordelaar. Tijdens de zitting worden zowel het afstudeerverslag als het portfolio van de student besproken.

De opleiding ontwikkelt momenteel een nieuwe visie op het afstuderen, waarin het afstuderen in de bachelor ook richting het opleveren van een beroepsproduct gaat. De opleiding verwacht hiermee een betere koppeling met de praktijk te realiseren en een waardevollere bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de student.

Studiesucces

Het panel ziet dat het aantal afgestudeerden van zowel de bachelor als de ad, afgezet tegen de instroom, beperkt is. In de afgelopen zes jaar zijn 15 bachelorstudenten afgestudeerd en 1 Ad-student (ZER, p.5). De opleiding noemt verschillende oorzaken voor deze beperkte uitstroom, waaronder de brede toegankelijkheid van de studie (geen selectie aan de poort, zie onder "*Flexibel onderwijs*" van dit rapport op pagina 7) Voor sommigen blijkt het niveau te hoog. Anderen hebben moeite om de studie te combineren met werk en een sociaal leven. Daarnaast zijn sommige studenten, en/of hun werkgevers, tevreden wanneer de student slechts enkele onderdelen uit het programma afrondt. Dat kan voor studenten voldoende zijn om bijvoorbeeld door te groeien binnen het bedrijf waar ze werkzaam zijn. De werkveldcommissie stelt dat ook studenten die slechts enkele onderdelen van de opleiding doorlopen, waardevol zijn voor het werkveld.

Niveau eindwerken

Uit de ZER en gesprekken met onderwijsmanagement en examencommissie blijkt dat de opleiding tevreden is over het niveau van de eindwerken. Het panel heeft 15 bachelor-eindwerken en 1 Ad-eindwerk bekeken. Dit is het totaal aan eindwerken uit de periode 2019-2024. Het panel is van mening dat de eindwerken niet uitblinken, maar voldoen aan de basiskwaliteit die verwacht mag worden op dit niveau. De cijfermatige beoordeling is in lijn met de kwaliteit.

Het valt het panel op dat, met name in de oudere eindwerken, studenten soms moeite hebben met het formuleren van de probleem-

analyse en onderzoeksvragen, en met het op waarde schatten van de relevantie van literatuur met het oog op de verdere uitwerking van de scriptie. Dit kan deels verklaard worden doordat het merendeel van de scripties in een verder verleden geschreven zijn, en deze studenten nog geen profijt hebben gehad van de verbeteringen die de opleiding in de tussentijd heeft doorgevoerd. Het meest recente eindwerk dat het panel heeft bekeken laat een duidelijke verbetering zien op bovengenoemde punten.

Alumni en werkveld

Alumni geven aan dat zij gedurende de opleiding goed zijn voorbereid op het afstuderen. De opleiding reikt de juiste theorie aan en traint verschillende vaardigheden, zoals het doen van gedegen onderzoek. Zij vinden dat ze dankzij de opleiding goed kunnen functioneren in de accountancypraktijk en vaardigheden hebben geleerd die niet alleen in de werksituatie maar ook in het dagelijks leven van toegevoegde waarde zijn.

In ongeveer een kwart van de gevallen volgt de student de opleiding op kosten van de werkgever (ZER, p.7). Uit het gesprek met de werkveldcommissie komt naar voren dat het werkveld de opleiding waardeert: de flexibele onderwijsaanpak van de opleiding zorgt ervoor dat studenten snel en laagdrempelig hun kennis en vaardigheden kunnen verbreden en vergroten. De werkveldcommissie stelt dat de opleiding voorziet in een belangrijke vraag uit het werkveld.

Het panel concludeert uit de gesprekken en de ZER dat studenten, alumni, en het werkveld tevreden zijn over de opleiding. De opleiding bereidt studenten goed voor op een vervolgstap in hun carrière. Voor sommigen betekent dat doorgroeien naar Accountant-Administratieconsulent, anderen kiezen een ander pad. Dit toont het brede karakter van de opleiding.

Overwegingen

Het panel vindt dat het afstuderen binnen de ad en de bachelor gedegen is vormgegeven. De eindwerken blinken niet uit, maar voldoen aan het niveau dat verwacht mag worden. Het panel geeft als suggestie aan de opleiding mee om studenten nog beter te begeleiden in het scherper kaderen van de onderzoeksvraag en probleemanalyse en in het kritisch selecteren en analyseren van literatuur, en hierin de beoordeling op te sturen. Het stemt het panel tevreden dat het meest recente eindwerk een duidelijke verbetering laat zien op bovengenoemde punten. Het toont aan dat het kwaliteitszorgsysteem binnen de opleiding adequaat functioneert. Het panel spreekt het vertrouwen uit in de opleiding dat zij erin slaagt dit hogere niveau vast te houden en verder uit te bouwen. Het panel is tevreden over de mate waarin de opleiding studenten voorziet in actuele en relevante literatuur.

Het panel verwelkomt het initiatief van de opleiding om de visie op afstuderen in de bachelor te herijken en daarin een belangrijke rol toe te kennen, net zoals bij de Ad, aan het beroepsproduct. Het panel adviseert om de werkwijze bij het afstuderen vervolgens ook door te zetten naar de praktijkintegratiemodules.

Het panel vindt het positief dat zowel studenten en alumni als het werkveld een duidelijke toegevoegde waarde zien in de opleiding. De opleiding bereidt studenten succesvol voor op de volgende stap in hun carrière.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bijlage 1: visitatiepanel

drs. Raoul R. van Aalst, voorzitter
Zelfstandig adviseur

C. (Carine) Coppens
Opleidingshoofd Financieel Management, hoofdlector en onderzoeker aan Hogeschool Gent.

Annet Venbrucx AA RB
Docent Accountancy deeltijd en dual bij HAN

Sjoerd Looijen, student-lid
Student MSc Public Governance aan Tilburg University

Het panel werd ondersteund door Rik Ligthart, gecertificeerd secretaris.

Alle panelleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2: bezoekprogramma

Voorafgaand aan de visitatie heeft het panel een vooroverleg gehouden.

Tijd	Onderwerp
08.30-09.00	Overleg panel
09.00-10.30	Gesprek met onderwijsmanagement
10.30-10.45	Pauze
10.45-11.15	Gesprek met werkveldcommissie
11.15-11.30	Pauze
11.30-12.15	Gesprek met docenten
12.15-12.45	Pauze
12.45-13.15	Inzage leermateriaal / leeromgeving
13.15-14.00	Gesprek met studenten en alumni
14.00-14.15	Pauze
14.15-15.00	Gesprek met examencommissie
15.00-15.15	Pending issues
15.15-16.15	Overleg panel
16.15-16.45	Terugkoppeling aan onderwijsmanagement

Op initiatief van de opleiding zal een ontwikkelgesprek plaatsvinden in de loop van 2024. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling

Bijlage 3: aanbevelingen vorige visitatie

Aandachtspunten van het panel naar aanleiding van de visitatie in 2018:

Suggestie van het panel	Opvolging door de opleiding
<p><i>Met betrekking tot de module Leidinggeven, geeft de commissie ter overweging mee deze module een meer praktijkgerichte invulling te geven, met aandacht voor de rol van de afgestudeerde in de beroepspraktijk (bijvoorbeeld in relatie tot samenwerking, conflicthantering en omgaan met feedback).</i></p>	<p>De module leidinggeven is geactualiseerd en heeft een verplichte contactdag (lesdag) om het een praktijkgerichte invulling te geven. De theorie wordt getoetst in een schriftelijk examen en tijdens de verplichte contactdag is er aandacht voor de toepassing in de praktijk. Tijdens deze contactdag komen verschillende toepassingen op het gebied van leidinggeven aan de orde.</p>
<p><i>"De commissie heeft tijdens de visitatie het studiemateriaal en de gebruikte literatuur van verschillende modules ingezien. Op basis daarvan stelt zij vast dat de opleidingen gebruik maken van relevante en actuele literatuur. Hoewel hier in praktijkintegratie-opdrachten gebruik van wordt gemaakt, geeft de commissie ter overweging mee in de bacheloropleiding meer aandacht te besteden aan de bestudering van vakliteratuur".</i></p>	<p>Studenten worden gestimuleerd om vakliteratuur te bestuderen en te gebruiken in de opdrachten. Om studenten hierbij op weg te helpen, staat er in de mediatheek (onderdeel van de digitale leeromgeving) een uitgebreide lijst met verwijzingen naar informatie over het vakgebied. De student wordt verwezen naar nationale en internationale sites van/met beroepsorganisaties, vakbladen, wetgeving en (wetenschappelijke) artikelen, (zie bijlage 1). Ook staan hier de opnames van 'live-webcolleges' die een actueel thema behandelen uit het vakgebied. Studenten worden aangemoedigd om zelf verder te zoeken en een eigen oordeel te vormen van het niveau, bruikbaarheid en toepasbaarheid van de vakliteratuur.</p>
<p><i>"Hoewel het buiten de scope van het beperkte beoordelingskader valt, is het de commissie opgevallen dat studenten vrij lang over de opleiding doen. De commissie vraagt zich dan ook af of het in de voorlichting naar studenten niet wenselijk is dit realistische perspectief meer expliciet te benoemen."</i></p>	<p>Omdat we ons realiseren dat de meeste studenten de studie naast hun werk en privéleven volgen, geven we expliciet aan dat de student er zes jaar over mag doen zonder extra kosten. Tijdens de studie worden studenten geholpen en gestimuleerd om aandacht te blijven besteden aan hun studie om onnodige studievertraging te voorkomen. Zo is er de coach die studenten hierin begeleidt en is in 2023 het programma 'studentbeleving' gestart waaronder een aantal projecten vallen om het studiesucces te verhogen en studenten te helpen met het verkorten van de studieduur: Studenten worden bijvoorbeeld proactief gebeld door een studieadviseur om de voortgang te bespreken en ter aanmoediging. Ook is het mogelijk om een beroepsproduct in te brengen, vrijstellingen aan te vragen op basis van eerder verworven kennis en van eerder verworven</p>

	<p>competenties. Ook het project 'Optimaliseren van de customer journey' draagt bij aan het verkorten van de studieduur en het verhogen van het studieresultaat. Door het verbeteren van de klantreis willen we de uitval van studenten in de eerste zes maanden, tijdens de stage en tijdens het afstuderen verkleinen.</p>
<p><i>"De commissie is van oordeel dat beide opleidingen beschikken over een adequaat systeem van toetsing. De commissie heeft enkele toetsen bestudeerd en constateert dat de kwaliteit daarvan aan de maat is. Het is de commissie in zijn algemeenheid opgevallen dat de toetsen vooral gericht zijn op reproductie van kennis. De commissie adviseert het praktijkgerichte karakter van de Ad ook te laten doorklinken in de toetsing."</i></p>	<p>De toetsing bestaat uit een aantal varianten: externe examens, schriftelijke examens en praktijkopdrachten (los van de praktijkintegratie-opdrachten aan het eind van elk cluster). Op de externe examens hebben we geen invloed (maar dat is een mix van kennisvragen en casuïstiek), de schriftelijke examens toetsen vooral kennis, soms aan de hand van casuïstiek uit de praktijk. De praktijkopdrachten worden in de eigen organisatie uitgevoerd en zijn dus vooral praktijkgericht. De praktijkintegratie-opdrachten zijn volledig gericht op de eigen praktijk.</p>
<p><i>"Ten aanzien van de module Leidinggeven van de bacheloropleiding merkt de commissie op dat de bijbehorende toets wellicht wat te theoretisch is. Ze geeft de opleiding ter overweging mee te onderzoeken of hierin meer aandacht kan zijn voor toepassing van kennis en vaardigheden."</i></p>	<p>De module leidinggeven heeft een theoretische toets en een verplichte contactdag (lesdag) waar ruimte is voor de toepassing van kennis en vaardigheden (zie ook de eerste aanbeveling, hierboven).</p>
<p><i>"Ten aanzien van de bacheloropleiding merkt de commissie op dat er in de afstudeerwerken relatief weinig verwezen wordt naar wetenschappelijke artikelen. Ook kunnen de vraagstelling en de conclusies winnen aan scherpte"</i></p>	<p>In de afstudeerhandleiding worden studenten gestimuleerd om zelf te zoeken naar relevante literatuur specifiek voor het onderzoek. Ook de afstudeerbegeleider stimuleert de student hier toe tijdens de begeleiding. Als eerder ook genoemd, staan er in de leeromgeving tips voor (inter)nationale sites waar gezocht kan worden naar wetenschappelijke literatuur. Om studenten hierin te ondersteunen is de databank 'Business Source Complete' van EBSCO aangeschaft. EBSCO is de toonaangevende leverancier van onderzoeksdatabanken. Business Source Complete omvat een grondige selectie van open access (OA) tijdschriften, wat heeft geresulteerd in een groeiende collectie van 850 OA-tijdschriften van over de gehele wereld. Alle artikelen zijn vrij toegankelijk. Studenten hebben hiermee toegang tot een zeer groot aantal wetenschappelijke artikelen, die ze bij het afronden van hun studie goed kunnen gebruiken.</p>
<p><i>"Zoals eerder opgemerkt, waardeert de commissie het nieuwe praktijkgerichte karakter van de afstudeeropdracht van de Ad. In één van de bestudeerde afstudeerwerken kwam dit praktijkgerichte karakter goed naar voren. Zij geeft de hogeschool ter overweging mee ook voor de bacheloropleiding te onderzoeken of</i></p>	<p>Op het moment van schrijven zijn we bezig de visie op afstuderen te herzien. Er wordt onderzocht hoe studenten kunnen afstuderen met een beroepsproduct, waarmee de afstudeeropdracht van de bacheloropleiding een meer praktijkgerichte invulling krijgt.</p>

de afstudeeropdracht een meer praktijkgerichte invulling kan krijgen.”

Aanbevelingen naar aanleiding van de visitatie experiment leeruitkomsten in 2020:

Aanbeveling van het panel	Opvolging door de opleiding
De met een voldoende beoordeelde opdrachten van praktijkintegratiemodules dan wel ingebrachte beroepsproducten sluiten aan op de bijbehorende leeruitkomst en zijn van het juiste niveau;	Naar aanleiding van de visitatie en het rapport, heeft de LOI een hersteltraject opgezet voor deze opleidingen. Op 6 september 2022 zijn de voorwaarden en het hersteltraject door de commissie beoordeeld.
In de beoordeling van opdrachten van praktijkintegratiemodules dan wel ingebrachte beroepsproducten is een navolgbare toelichting bij het oordeel opgenomen met verwijzing naar de (criteria bij) de leeruitkomst;	Het totaaloordeel van de commissie is toen voor alle opleidingen positief bevonden, dus ook voor de Ad en Bachelor Accountancy
De examencommissie houdt proactief toezicht op de kwaliteit van de studentproducten en de beoordeling daarvan, en neemt maatregelen wanneer deze kwaliteit tekortschiet naar haar oordeel.”	

Bijlage 4: bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- Vakliteratuur
- Leden WVC
- BOP AD
- BOP Bachelor
- Koppeling CEA en LOI-modules
- Didactisch model
- OER AD
- OER Bachelor
- Overzicht PIM's
- Begeleiders met opleidingsniveau
- Literatuurlijst
- Leden EC-domein LCE
- Beoordelingsformulieren eindwerken
- Beoordelingsformulier plan van aanpak
- Uitslag- en slagingspercentages
- Eindwerkstukken van 16 studenten